

Het anti-Kapitaal

Door [Francisco Carrasquer](#)

- Verschenen: 2003
- Bron: Het anti-kapitaal, [De AS, nr. 141](#), 2003
- Vertaling: [Hanneke Willemse](#)

Het anti-Kapitaal

Om de waarheid te zeggen, moet ik wel iets zeer tegenstrijdigs bekennen. Het boek dat de mogelijkheid bood om mij aan het denken te zetten over het libertaire perspectief was het overbekende *Das Kapitaal* van Karl Marx, de bijbel van het communisme, het boek dat de leer van het revolutionair autoritarisme in zich draagt. Het verdedigt en staat voor de dictatuur van het proletariaat, het principe dat het meest tegengesteld is aan wat wij anarchisme noemen of de libertaire beweging in het algemeen. Laten we eens kijken hoe dit paradoxale proces verliep dat een doctrinair boek me helpt te denken tot precies het tegenovergestelde van wat het voorstelt.

Welnu, destijds in het jaar 1934 gingen mijn zus Presen en ik, wij waren toen 16 en 19jaar, op bezoek bij onze broer José, die als onderwijzer op een openbare school werkte in een bergdorp in de Pyreneeën.

Het was in de paasvakantie. We zouden een paar weken bij José logeren en een hele week lang was er geen school. We gingen wat uitstapjes maken en nadat we het meest interessante in de omgeving van het dorp Aguilar hadden gezien, hadden we tijd over om samen dingen te doen en om ons te vermaken en, omdat José heel praktisch was, om dus het nuttige met het aangename te verenigen. Na het ontbijt op de derde dag van ons verblijf Aguilar zij hij tegen ons: "Ik ben een boek aan het lezen en ik zou het leuk vinden als we dit alle drie lezen en op ieder hoofdstuk onze reactie geven. Het gaat hier over het wereldberoemde boek *Het Kapitaal* van Kart Marx. Ik hoop dat dit ons goed van dienst kan zijn."

Presen en ik verstijfden. Het was zo iets onverwachts dat we niet wisten of we het serieus of als een grapje moesten opvatten, want van José kon je bovendien voor hetzelfde geld verwachten dat hij de draak met iets stak of dat hij iets uiterst serieus nam. Hij praatte soms alsof hij het serieus meende, maar dat had je dan gedacht! Dat kan je niet geloven! Maar dit initiatief van José verbaasde ons temeer, omdat we al wisten dat hij het volkomen eens was met de ideeën van Féllx. Die was onze oudste broer en hij had het anarchisme in ons gezin geïntroduceerd, nadat hij in Barcelona had gewoond en erover gesproken had met de broer van onze stiefmoeder, Félipe Alaiz, die de beste schrijver was van de hele libertaire beweging.

In Barcelona had onze broer Félix ook meegedaan aan de staking van de [CNT](#) van bakkers en banketbakkers. Dat was de sector waarin hij toen werkzaam was, omdat hij een bakkerszaak zou gaan beheren die onze vader in het dorp voor hem in ons huis had laten bouwen.

Met andere woorden, José had in die tijd al een aardige anarchistische culturele bagage en daarom verbaasde ons het beroep dat hij deed op Marx, om om iets te leren wat precies het tegenovergestelde was van het marxistische onderwijs dat hij voorstond.

Maar deze ervaring was voor mij een van de meest vruchtbare, omdat we aan de ene kant de economische wetenschap leerden kennen die in alles duidelijk de perversiteit en het absurde van het kapitalisme aantoonde, terwijl we aan de andere kant Marx corrigeerden met de autoritaire oplossingen die eigen zijn aan een denker die het niet kan stellen zonder de Staat, als grote machinerie die het voortbestaan moet garanderen en het leven van de maatschappij beschermen, waarvoor hij verantwoordelijk dient te zijn.

We maakten alle drie onze aantekeningen bij alle hoofdstukken en toen we klaar waren, hebben we voor de grap gezworen dat we ooit op zekere dag *Het Anti-Kapitaal* zouden schrijven. We hebben ons hieraan gehouden, niet in de vorm van een boek, maar wel in een tiental artikelen en in een paar essays, waarvan ik alleen het voor mij meest waardevolle noem omdat ik geloof dat het een nieuw idee voortbrengt over het vormen van een geordende en vrije maatschappij (dankzij een orde van substructuren - de onderbouw - die de vrijheid van de superstructuren - de bovenbouw - garandeert). Dit essay draagt de titel *El grito comun. De los automatismos a la libertad*, (vert. De schreeuw van het gezond verstand. Van de automatisme naar de vrijheid, Uitgeverij Libertarias/Prodhuffii, Madrid 1994).

[Spanje](#), [theorie](#), [anarchisme](#), [kapitalisme](#), [communisme](#), [klasse](#) en [klassenstrijd](#)

From:

<https://www.anarchisme.nl/> - **Anarchisme.nl**

Permanent link:

https://www.anarchisme.nl/namespace/het_anti-kapitaal

Last update: **22/09/20 08:35**